

Oponentský posudek na bakalářskou práci Kateřiny Kružíkové

Práce je nadprůměrná, kdybych nevěděl, že jde o bakalářskou práci, považoval bych ji za velmi dobrou práci magisterskou. Počíná to výběrem tématu – dílu Zdeny Salivarové bylo na rozdíl od jiných autorek a autorů dosud věnována jen minimální pozornost. Pokračuje promyšlenou strukturou (autorka se postupně zabývá jazykovou výstavbou, kompozicí a narací) a výborným zpracováním a končí dobrou stylistickou a jazykovou úrovní textu. Práce přináší nové postřehy, které jsou přínosem k výkladu představených próz, tedy románu Honzlová a souboru povídek Nebe, peklo ráj. Namátkou uvádím funkci anticipací v kompozici nebo obezřetný přístup k autobiografičnosti próz ZS. Kateřina Kružíková cituje přesně (omyl je myslím jen na s. 25, kde má být „nedovolávejte se“, ne „neodvolávejte se“), dobře pracuje s dostupnou literaturou k tvorbě Salivarové a orientuje se i v teoretické problematice.

Role oponenta mě nutí ke kritickým připomínkám nebo aspoň otázkám. Formálních připomínek mám málo. Nejsm si jistý, zda označení knihy Nebe, peklo, ráj za „polistopadový soubor“ (s. 7 a 29) je výstižné, když všechny povídky byly napsané a vlastně i otištěné už před listopadem 1989. V dialogu na s. 22 dole žádný rým nemůžu najít. Na s. 24 a 9 se píše o tom, že v prózách ZS jazyk občas pozbývá primární komunikační funkce. Je otázkou, zda v literatuře (na rozdíl od běžné komunikace) nemá mít jazyk primárně funkci estetickou. Kompozice je myslím většinou vnímána jako architektura literárního díla. Kružíková ji pojímá, stejně jako Hausenblas a Hodrová, šířeji, jako výstavbu díla včetně událostí, motivů apod. Je to samozřejmě možné, ale snad by se to mohlo krátce zmínit. Z teoretické dílny Daniely Hodrové pochází i myšlenka o „oslabené dějovosti“, kterou se prózy ZS charakterizují (na začátku a na konci na s. 46). Je to opět věc diskuse, já jsem chápal tuto tezi Hodrové, zřejmě inspirovanou Šklovským, jako potlačení tradičního románového příběhu (jaký mají třeba Balzac a Dickens) a zdůraznění literárnosti (Sterne, Diderot, Weiner, Součková, Linhartová, Milota a další). Takové prózy Salivarové myslím nejsou (nebo jen výjimečně, jak ostatně ukazuje i tato práce), snad by se našla nějaká příhodnější charakteristika. Překlepy jsou snad jenom na s. 23 („kneží“) a 43 („váží“), Hrabal 2013 (s. 45) není v literatuře, ale možná jde o tutéž knihu, která je uvedena jako Naratologie autorů Kubiček, Hrabal a Bílek s datací 2003.

Tyto připomínky či otázky nezasahují podstatu práce a to, co jsem uvedl v prvním odstavci. Vnímám bakalářskou práci Kateřiny Kružíkové jako nadprůměrnou a navrhuji ji hodnotit známkou „výborně“.

Zvole, 16. 1. 2022

Jiří Holý